

paalidelige Garantier for, at det, der leveres, er som det skulde være. I det Tilfælde, at man ikke modtager det Tilbud, man nu har, saa henvises man, naar man faar Bevillingen næste Aar, til at søge denne Bevilling iærskat gennem andre Fabrikanter end de, hvis Kanoner man nu har prøvet i 1¼ Aar. Der blev yttret, at man ikke havde været tilstræffeligt forberedt. I den Kjendsgjerning, at der er anskaffet et halvt Batteri af disse Kanoner gennem en Bevilling paa den forrige Finantslov, ligger der sandelig en stor Forberedelse. Det er ikke nogen ny Kanon, hvorom der her er Tale; det er den samme Kanon, som Afgsdsagen ifjor bevilgede Penge til. Utsaa, den Sag er forberedt, og var der Noget, som frygter for ikke at være tilstræffeligt forberedt, saa kunde han allerede paa dette Stadium have forberedt sig yderligere. De Oplysninger, der foreligge, ere af den Bessaffenhed, at de ere støttede til saadanne Prøver, at der ikke kan være nogen Tvivl for dem, der ønske slige Tvivl snerede; men Hovedpunktet er, at der her slet ikke er Tale om noget Udsørgsmaal, men om et praktisk Hensyn til at faae et Materiel med alle sine forskjellige Dele leveret fra et bestemt Firma, hvis Fabrikat er prøvet, medens man ved en Bevilling om et Aar ikke længere kan ty til dette Firma, da det vil være overlæsset med Arbeide, og man som Følge deraf maa ty til forskjellige Firmaer, der ikke yde den Garanti, som det nuværende Firma kan yde.

Udsig: Efter den Erklæring, som blev afgiven af den ærede Kultusminister, om at han ikke vilde modsætte sig, men tværtimod — saa forstod jeg ham — med Glæde modtage Bevillingen i den Form, som af os er foreslaaet, tror jeg, at jeg, efterat jeg har forvisset mig om, at dette Forslag fra forskjellige Sider har mødt en ikke ringe Samstemning, ikke behøver at udtale mig mere udførlig besærgende. Jeg skal kun gjøre et Par Bemærkninger med Hensyn til nogle enkelte Uttringer af den ærede Minister. Han gjorde en Bemærkning om det Helbige, som der var ved, at Tilskuddet fra Statskassen blev betinget af en Ydelse fra den paagjældende Kommunes Side. Den Tanke vilde jeg finde berettiget og anvendelig i nærværende Tilfælde, hvis der her var Tale om en Ydelse fra den paagjældende Skolekommunes Side, men det er jo netop Tingen, at de, der skulle vise Offerberedvillighed for at kunne erholde det paagjældende Tilskud fra Statskassen, ere ikke de enkelte Kommuner, hvori Skolelærere findes, der skulle komme til at nyde Godt af Tillaget. Nei, det er den større Kommune, det er Amtet, der viser Offerberedvillighed for at en enkelt Kommune skal kunne komme til nyde Godt deraf, uden at den selv har Noget at udrede. Det er netop dette, der synes mig at være Noget, der strax støder, ved det hele Forslag,

og det er en Ting, som jeg tror har vakt temmelig stærkt Anstød hos Mange. Man er tilbøielig til at antage, at naar det stilledes friere, vilde der maasse, gennem Skoleraadenes Indflydelse paa de paagjældende enkelte Kommuner, kunne tilveiebringes Bidrag, fra disses Side, forinden et saadant Tilskud erholdes som det, der her er stillet i Udsigt. Dette er ikke stillet af os som en Betingelse. Det er Noget, som maa overveies i hvert enkelt Tilfælde af de paagjældende Skoleraad, hvorvidt de ville finde nogen Anledning dertil, men jeg kan ikke se, at der er nogen Fordel ved det af Ministeren foreslaaede, netop deri, at Amtene skulle bidrage en Del. Hvad dernæst den Omstændighed angaar, at Ministerens Forslag slutter sig til den nu bestaaende Lovgivning, er det vist nok, at det, som jeg udtrykte mig, har et Tilknætningspunkt deri, men den ærede Minister erkjendte selv, at det i Grunden heller ikke var andet end et Tilknætningspunkt. Forslaget er nemlig en Udvidelse af den bestaaende Lovgivning, ifølge hvilken man ikke kan paalægge Skolefondene det, som efter den ærede Ministers Forslag skal paalægges dem, fordi der er sat en Grændse, som af Ministeren blev betegnet meget nøgagtig med alle de Begrændsninger, som Lovgivningen medfører, en Grændse, som ikke tør overskrides. Et Punkt, som kunde vække Betænkelse, sandt jeg i den Forstaaelse, som jeg tillod mig at tro var den i den tidligere Lovgivning, accepterede og almindelig antagne med Hensyn til Begrebet fattige Kommuner, men under alle Omstændigheder er der ogsaa her nogen Forandring i den bestaaende Lovgivning, og det er dette, jeg anser for i høi Grad betænkeligt at gjøre paa Finantsloven. Jeg tror, at det er meget bedre, at man opfatter at gjøre disse Forandringer, indtil de kunne være modnede og vel overveiede, og at man indtil Videre, hvor der er Krang tilstede, lader sig nøie med en midlertidig Bevilling, som det overlades de Paagjældende diskretionært at benytte. Dette er kun et Penge-spørgsmaal, men at indføre nye normative Regler paa Finantsloven, anser jeg for i høi Grad uheldigt, især naar det gjælder om saadanne Regler som dem, der her er Tale om, og som i Virkeligheden Ingen forsvarer som saadanne, der burde kunne opstilles som almindelige. Jeg kan derfor ikke Andet end fremdeles anbefale at vedtage dette Forslag. Det er virkelig i allerhøieste Grad uheldigt, naar vi saaledes skulle forhandle en Reform i Ordningen, af vort hele Skolevæsen, den Ordning, der nu har bestaaet i et halvt Hundrede Aar, og som saa at sige er en Del af vor Forfatning, en Del af det Forhold, som her findes imellem Stat og Kommune, naar vi skulle forhandle den i Løbet af nogle Dage. Spørgsmaalene fremkom jo først i det andet Thing, efterat Betænkningen over Finantsloven var afgiven, og nu skulde disse Spørgsmaal pludselig for-